

Half miljoen Belgen lijdt aan een vorm van reuma

Nieuwe behandeling remt ziekte af

De nieuwe generatie 'biologische' behandelingen slagen er in om de ontstekingsziekte reumatoïde artritis af te remmen bij 40 procent van de patiënten. De aandoening treft vooral vrouwen, zegt reumatoloog Luc De Clercq aan **Kari Van Hoorick**.

Reumatoloog Luc De Clercq.

In ons land lijdt naar schatting een half miljoen mensen aan een of andere vorm van reuma. Zo'n 50.000 onder hen is getroffen door reumatoïde artritis (RA). "De eerste symptomen duiken vaak al op tussen twintig en dertig jaar, maar het kan soms jaren duren voor de ziekte wordt vastgesteld en een behandeling wordt opgestart. Er zijn twee piekmomenten voor het doorbreken van de ziekte: na een bevalling en rond het begin van de menopauze. Dat is te verklaren door de invloed van hormonen", vertelt reumatoloog Luc De Clercq van de artritiskliniek in het Sint-Augustinusziekenhuis.

Revolutie

In weinig ziektedomeinen is de jongste jaren zo'n revolutionaire vooruitgang geboekt als bij de behandeling van RA. "Tot tien jaar geleden was een groot deel van de patiënten veroordeeld tot invaliditeit. Door de chronische ontstekingen kregen ze ondermeer vervormingen aan handen en vingers en konden ze onmogelijk werken. Ze liepen ook een verhoogd risico op hart- en vaat-aandoeningen", zegt de Duitse reumaspecialiste Rieke Alten op het Europese Reumatologiecongres.

Glas vasthouden

"De nieuwe generatie therapieën, de zogeheten biologicals, werken doelgericht in op bepaalde stoffen in het lichaam, de cytokines. Die zijn verantwoordelijk voor ontstekingen. De biologicals blokkeren die. Lange tijd dacht men dat het geen zin had om één stof af te remmen omdat er wel honderden zijn. Onderzoek wees uit dat het wel kan werken. De jongste vijf jaar is zelfs de prognose van mensen met zware reuma daardoor enorm verbeterd. Patiënten die geen glas meer konden vasthouden, herwonnen hun handgreep", zegt professor De Clercq.

Antistoffen

Deze biologische therapieën bestaan uit synthetische antilichamen die gebaseerd zijn op menselijke antistoffen. Het aanbod aan dit soort behandelingen breidt almaar uit. "Hét middel dat aanslaat bij elke reumapatiënt bestaat jammer genoeg nog niet. Er wordt wel volop gewerkt aan diagnostische tests om te

Wat zijn de prille symptomen?

•• Wanneer laat je je onderzoeken?

1. Bij zwelling, roodheid en/of pijn in de polsen, handen, voeten en schouders.
2. Als je vooral 's ochtends pijn voelt in de gewrichten.
3. Als de zwellingen en ontstekingen symmetrisch opduiken. Dat wil zeggen als ze aan beide handen, voeten of polsen tegelijk voorkomen.

•• Wat is reuma?

Reuma is geen ziekte op zich maar is een verzamelnaam voor een reeks aandoeningen zoals artritis, lupus, artrose, enz. Een van de meest voorkomende aandoeningen is artritis, een auto-immuunziekte waarbij het lichaam zichzelf lijkt aan te vallen en daardoor voor chronische ontstekingen zorgt.

voorspellen welke behandeling best aanslaat bij welke patiënt. Dankzij die therapieën kunnen we de ziekte nu al afremmen bij 40 procent van de patiënten. Dat is dubbel zo veel als vroeger. Nog eens 40 procent kan goed tot matig worden geholpen, maar bij ongeveer 20 procent geraakt de ziekte niet onder controle." De biologische therapieën zijn nog erg duur. Ze kosten zo'n 15.000 euro per patiënt per jaar.

Snelle diagnose

"Hoe sneller de behandeling kan starten, hoe groter de kansen op succes. Aangerichte schade, zoals een vervormd gewricht, is definitief. Toch zien we nog altijd heel wat jonge vrouwen die zich pas jaren na hun eerste symptomen laten onderzoeken."

Tekort aan reumatologen

In verschillende Europese landen zijn er vandaag al lange wachttijden om een afspraak te krijgen bij een reumatoloog. "In Duitsland moet je rekenen op een wachttijd ongeveer een jaar", zegt dokter Rieke Alten. Bij ons is dat vier tot zes weken. Op termijn verwachten specialisten ook hier een tekort.

"Omdat de gemiddelde leeftijd toeneemt. Over enkele jaren gaat een grote groep specialisten met pensioen en er is niet meteen opvolging. Jaarlijks studeren maar enkele reumatologen af terwijl er veel meer uitstappen. Door de toenemende vervrouwelijking werken meer reumatologen deeltijds of combineren ze hun job met onderzoekswerk", zegt professor De Clercq van de Koninklijke Belgische Vereniging voor Reumatologie.

Reumapatiënte Sigrid "Ik mag nooit meer in de zon"

Sigrid Van Remoorter (40) was 17 toen reuma haar leven op zijn kop zette. Ze vocht terug en fietste onlangs zelfs naar Kopenhagen.

Sigrid uit Melsele maakte de opvallende fietstocht naar het Europese reumacongres samen met lotgenoten en hulpverleners om de aandacht te vestigen op de gevolgen van deze ongeheeslijke ziekte. "Met mijn reumatoloog Luc De Clercq deelde ik een pinotfiets, een variant op de tandem, zodat ik op mijn tempo kon meetrappen." De lijdensweg van Sigrid begon 23 jaar geleden met aanhoudend gezwollen vingers. "Na drie doosjes ontstekingsremmers slikken, wees de huisarts me door naar een reumatoloog." Daar kreeg de jonge vrouw te horen dat ze aan lupus (een ontstekingsziekte) leed. "De zon werd vanaf dan een vijand, want die zorgde voor opstoten en dus ontstekingen van deze ongeheeslijke ziekte."

Enkele jaren later stelden artsen ook artritis vast. "Tijdens mijn zwangerschap ging het beter, maar nadien belandde ik voor lange tijd in het ziekenhuis. De ziekte had me compleet geveld. Door de botontkalking was ik ook erg fragiel. Gewoon door te vallen, brak ik al een rib. 's Morgens had ik tot 11 uur last van pijn en stijve gewrichten. De dop van de tandpasta openschroeven kon ik niet. Ik was bijna hulpbehoevend."

Sigrid wilde koste wat het kost weer een zo gewoon mogelijk leven. "Poetsen en strijken, dat kan ik nog niet, maar ik heb geluk dat de nieuwe biologische behandelingen bij mij aanslaan. De gewrichten die al beschadigd zijn aan mijn voeten kunnen niet meer hersteld worden, maar ik ben die pijnlijke ochtenden kwijt, ik kan weer fietsen en ben deeltijds aan de slag als computerprogrammeur. Het voelt bijna alsof ik een nieuw leven ben begonnen."

Info over de patiëntenverenigingen op www.raliga en www.reumanet.be

Sigrid Van Remoorter is blij met de nieuwe behandeling. "Het is net of ik een nieuw leven begonnen ben."